

بررسی وضعیت روانی - اجتماعی کودکان در سنین دبستان

مهشید جعفرپور - حمیده عظیمی لولتی

مشخصات دموگرافیک:

الف) والدین

- 1- سن مادر سال
- 2- سن پدر سال
- 3- جانشین مادر در مراقبت از کودک
 - q خواهر بزرگ
 - q عمه یا خاله
 - q مادر بزرگ
 - q غیره نام ببرید
- 4- میزان تحصیلات مادر:
- 5- میزان تحصیلات پدر:
- 6- شغل مادر: q کاگر
 - q کارمند
 - q خانه‌دار
- 7- شغل پدر: q کاگر
 - q غیره نام ببرید:
 - q کارمند
 - q شغل آزاد
- 8- بازنشسته q
- 9- مدت ابتلای مادر به بیماری اسکیزوفرنی سال
 - q غیره نام ببرید:

ب) مشخصات کودک

- 9- سن کودک سال
- 10- جنسیت: q دختر
 - q پسر
- 11- کودک چندمین فرزند خانواده است؟
- 12- کودک چند خواهر دارد؟
- 13- کودک چند برادر دارد؟
- 14- آیا خواهر یا برادر مبتلا به اسکیزوفرن می‌باشند؟ q بلی
 - q خیر
- 15- تعداد خواهر یا برادر مبتلا؟

- 1- نحوه برخورد کودک با والدین (خصوصاً والد سالم) یا مراقب؟
 - ☐ به آنها علاقه یا واکنش نشان نمی دهد.
 - ☐ غالباً با آنها ضدیت و مخالفت نشان می دهد.
 - ☐ علاقمند به آنهاست و به خوبی با آنها ارتباط برقرار می کند.
- 2- تمایل به گذراندن اوقات با والدین (خصوصاً والد سالم)
 - ☐ اوقات زیادی را تنها و بدور از اعضای خانواده سپری می کند.
 - ☐ سعی می کند بیشتر اوقات را با والدین (خصوصاً والد سالم) گذرانده و از آن جدا نشود.
 - ☐ سعی می کند هم با والدین (خصوصاً والد سالم) هم با سایر اعضای خانواده وقتش را سپری نماید.
- 3- نحوه برخورد کودک با خواهر یا برادر یا بچه های فامیل (در صورت نبودن خواهر یا برادر)
 - ☐ نسبت به آنها بی توجه و بی تفاوت است.
 - ☐ همیشه با آنها مخالفت می کند یا همیشه تابع آنها است.
 - ☐ بخوبی با آنها کنار می آید و برحسب موقعیت رفتارش متناسب است.
- 4- در مواجهه با مشکل؟
 - ☐ آنرا با کسی در میان نمی گذارد.
 - ☐ اگر اطرافیان اصرار کنند، آن را بیان می کند.
 - ☐ براحتی آن را با دیگران در میان می گذارد.
- 5- تعداد دوستان صمیمی کودک
 - ☐ هیچ دوستی ندارد.
 - ☐ یک دوست دارد.
 - ☐ دو دوست یا بیشتر دارد.
- 6- تمایل کودک به گذراندن اوقات فراغت با دوستان؟
 - ☐ تمایلی به ارتباط خارج از مدرسه ندارد.
 - ☐ تمایل کمی دارد تا با دوستانش ملاقات نماید.
 - ☐ علاقمندی زیادی به ارتباط با دوستان خود نشان می دهد.
- 7- وضعیت سنی دوستان کودک؟
 - ☐ اکثراً بزرگتر از او هستند.
 - ☐ اکثراً کوچکتر از او هستند.
 - ☐ اکثراً همسن او هستند.
- 8- رابطه اش با آشنایان و اطرافیان
 - ☐ نسبت به آنها بدبین و شکاک است.
 - ☐ بی تفاوت است و واکنش نشان نمی دهد.

- ۹- نگرش کودک نسبت به آینده و زندگی
- ❑ رابطه‌ای گرم و صمیمانه دارد.
 - ❑ نگران آینده است و به جنبه‌های منفی و بد آن فکر می‌کند.
 - ❑ بی تفاوت و بی خیال است.
 - ❑ خوش بین است و به جنبه‌های مثبت و خوب زندگی فکر می‌کند.
- 10- در مواجهه با افراد ناآشنا و غریبه
- ❑ بی تفاوت و بی توجه است.
 - ❑ خجالتی و گوشه گیر است.
 - ❑ زودجوش است.
- 11- واکنش در مواقع تصمیم‌گیری و انتخاب کردن
- ❑ نظری نمی‌دهد.
 - ❑ منتظر نظر و تصمیم دیگران می‌ماند.
 - ❑ خودش تصمیم می‌گیرد.
- 12- عکس‌العمل کودک نسبت به خطاهایی که انجام می‌دهد؟
- ❑ بی توجه و بی تفاوت است.
 - ❑ خطا را نادیده گرفته انکار می‌کند، یا خود را متهم کرده احساس تقصیر می‌کند.
 - ❑ با اندکی مخالفت، آن خطا را پذیرفته و سعی می‌کند آن خطا را جبران کند.
- 13- واکنش کودک نسبت به بدست آوردن چیزها و وسایل مورد علاقه‌اش؟
- ❑ هیچ کوششی در جهت بدست آوردن آن نمی‌کند.
 - ❑ غالباً از طریق نامناسب (دروغگویی، پرخاشگری، جر و بحث کردن، سکوت و گوشه‌گیری) آنچه را که دوست دارد و می‌خواهد بدست آورد.
 - ❑ با کوشش و جلب همکاری دیگران سعی می‌کند آن را بدست آورد.
- 14- اطمینان و اعتماد به خود کودک؟
- ❑ همیشه فکر می‌کند که کارهایش نادرست است.
 - ❑ همواره در مورد درست یا نادرست بودن کارهایش از دیگران سؤال می‌کند.
 - ❑ در کارها و رفتارها بسیار قاطع است و بخود اطمینان دارد.
- 15- واکنش کودک نسبت به اتفاقات به وجود آمده، (مثلاً مادر می‌خواهد بستری شود، پدر می‌خواهد به مسافرت برود).
- ❑ عکس‌العملی نشان نمی‌دهد یا بی تفاوت است.
 - ❑ احساسات منفی (خشم، عصبانیت، گریه و ناراحتی، نگرانی و ...) نشان داده و ایجاد مشکل می‌کند.
 - ❑ به آسانی با وضعیت‌های جدید سازش می‌کند.
- 16- واکنش کودک در حضور جمع (مثلاً اگر به میهمانی برود).
- ❑ خجالت می‌کشد و سعی می‌کند از آن کناره‌گیرد.

- ❑ شرکت می‌کند، اما ساکت و آرام است.
- ❑ شرکت می‌کند و سعی دارد تا در صورت لزوم خود و استعدادهايش را نشان دهد.
- 17- درک کودک از احساس دیگران نسبت به او (او را دوست دارند یا نه)
- ❑ برایش مهم نیست که دیگران چه احساسی نسبت به او دارند.
- ❑ احساس می‌کند که هیچکس او را دوست ندارد.
- ❑ احساس می‌کند خانواده و اطرافیان او را دوست دارند.
- 18- واکنش کودک نسبت به فعالیت‌های ناموفق خود (اگر نمره درس کم شود)
- ❑ بی تفاوت است و ناراحت نمی‌شود.
- ❑ دیگران را به خاطر آن سرزنش می‌کند و مقصر می‌داند.
- ❑ آن را می‌پذیرد و سعی می‌کند با کوشش مجدد در آن موفق شود.
- 19- در سازماندهی و برنامه‌ریزی برای فعالیت‌ها (مثل تکالیف مدرسه)
- ❑ بی تفاوت است و انجام نمی‌دهد.
- ❑ با تذکر و راهنمایی دیگران قادر به انجام آن می‌باشد.
- ❑ بدون نیاز به دیگران بخوبی از عهده آن برمی‌آید.
- 20- کنجکاوی و توانایی شناخت کودک نسبت به اشخاص و محیط
- ❑ هیچ کوششی در جهت کشف و شناخت محیط و اشخاص نشان نمی‌دهد.
- ❑ در حد لزوم محیط و اطرافیان خود را می‌شناسد.
- ❑ علاقه‌زبایدی به کسب اطلاعات درباره محیط و اشخاص جدید داشته و از کسب اطلاعات در این زمینه لذت می‌برد.
- 21- تأثیرپذیری کودک از نظر ارزیابی دیگران نسبت به خودش (تعریف و تمجید یا انتقاد).
- ❑ تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد.
- ❑ تا حدودی تحت تأثیر قرار می‌گیرد.
- ❑ کاملاً تحت تأثیر قرار می‌گیرد.
- 22- پذیرش و انجام کارهای جدید و ناآشنا (مثل چسباندن اشکال روی کاغذ با درست کردن روزنامه دیواری)
- ❑ نمی‌پذیرد.
- ❑ مردد است.
- ❑ براحتی می‌پذیرد.
- 23- موقعیت کودک در گروه‌های همسال (مثلاً در بازی)
- ❑ شرکت نمی‌کند و فقط ناظر است.
- ❑ دنباله‌رو و تابع گروه است.
- ❑ عموماً نقش رهبری گروه به عهده اوست.
- 24- علاقه‌مندی کودک به انجام فعالیت‌های غیردرسی (جمع‌آوری تمبر، نقاشی، موسیقی، گلدوزی، خیاطی، بافتنی).

- ❑ علاقمند نیست و فعالیتی ندارد.
- ❑ با پیشنهاد دیگران اقدام به فعالیت می‌کند.
- ❑ فعال و باذوق است.
- 25- توانایی کودک در همکاری و همخوانی با جمع و گروه
- ❑ همیشه مخالفت می‌کند و خلاف گروه عمل می‌کند.
- ❑ بیشتر دنباله‌رو گروه است و همکاری دارد.
- ❑ رهبر گروه بوده و به خوبی همکاری دارد.
- 26- پذیرش مسئولیت انجام کارها و فعالیت‌های معمول (مثل خرید نان، چیدن سفره، انجام کارهای مورد درخواست اعضای خانواده)
- ❑ مسئولیت انجام آنها را نمی‌پذیرد.
- ❑ با تذکر دیگران آنها را انجام می‌دهد.
- ❑ داوطلب و پیش‌قدم است.
- 27- در مراقبت از خود و دیگران (کمک در نگهداری از کودک کوچک‌تر، مراقبت از بیمار، کمک رساندن به افراد مسن خانواده)
- ❑ بی‌توجه و بی‌تفاوت است و مسئولیتی را در مورد خود و دیگران نمی‌پذیرد.
- ❑ تنها مسئولیت مراقبت از خود را بعهده دارد.
- ❑ علاوه بر پذیرش مسئولیت مراقبت از خود مراقبت از دیگران را در مواقع لزوم به عهده می‌گیرد.
- 28- در رابطه با به اتمام رساندن کارها و فعالیت‌ها
- ❑ کارها و مسئولیت‌های واگذار شده را نیمه کاره رها می‌کند.
- ❑ تنها کارهای مورد علاقه‌اش را تمام می‌کند.
- ❑ هرکاری که به او واگذار شود سعی در اتمام آن دارد.
- 29- علاقه‌مندی کودک برای رفتن به مدرسه.
- ❑ به بهانه‌های مختلف از رفتن به مدرسه سرباز می‌زند.
- ❑ با بی‌میلی در کلاس‌ها شرکت می‌کند.
- ❑ علاقمندی زیادی برای رفتن به مدرسه از خود نشان می‌دهد.
- 30- درباره همسالان که از او بهتر می‌کوشند و فعال‌ترند
- ❑ بی‌توجه و بی‌تفاوت است.
- ❑ نسبت به آنها بدگویی می‌کند، یا از آنها کناره می‌گیرد.
- ❑ تمایل دارد با آنها دوست شده و مانند آنها شود.